

Bosnyák Viktória–Knézics Anikó–Dudás Győző: RÉM JÓ KÖNYVEK

Ajánlások, ötletek, játékok, segédletek, drámapedagógiai ötlettár

Kiknek készült ez a gyűjtemény?

Olyan óvó néniknek/bácsiknak, tanító néniknek/bácsiknak és szülőknek, nagyszülőknek, akik a gyerekek kezébe adják a Rém jó könyveket azért, hogy pozitív élmény legyen a kíváncsi kicsiknek a „minta-” és később a valódi olvasás. Változatos feladatok, kézműveskedési lehetőségek, irányított kommunikációs játékok, közösségben végezhető drámapedagógiai játékok gyűjteménye ez, mely akár további lehetőségekre sarkallja a felnőtteket, gyerekeket.

Mikor és hogyan érdemes használni a Rém jó könyveket és a hozzájuk kapcsolódó feladatlehetőségeket?

Mai rohanó digitális világunkban egyre kisebb korban kezdi érdekelni a gyerekeket a betűk világa, az olvasás, a megértés. Ezért gyakran már az óvodások is kérdezgetnek, megjegyzik a betűalakokat és „elkezdnek” olvasni. A képregények pedig különösen érdekesek lehetnek már betűk nélkül is, mert a színes, vicces rajzok felkeltik az érdeklődést, kihívják a fantáziát egy meccsre. Az ügyes óvó nénik már iskolakezdés előtt használhatják a Rém jó könyvek első kötetét és a hozzájuk kapcsolódó feladatgyűjteményt beszélgetésre, játékokra, az esetleges szorongások feloldására, az óvoda-iskola közti átmenet megkönnyítésére.

Az elsős tanító néniknek sokat segíthet ez a sorozat az első napoktól kezdve, hogy a gyerekek kezébe adva ezeket a könyveket együtt beszélgessenek, játsszanak, kézműveskedjenek akár heti egy-két alkalommal a magyar órák keretében (lehet ez pl. az órarendben a Rémes óra vagy a Rém jó óra) vagy heti rendszerességgel délutáni foglalkozásokon (pl. Rémes délután). Lehet játszani az egész osztállyal vagy kiscsoportos foglalkozás keretében fejleszteni a lassabban haladókat, szorongókat, kommunikációs nehézséggel küzdőket, ill. lehet használni a későbbi köteteket a gyorsabban haladók, olvasni már jobban tudók esetében is.

Ha pedig egy szülő, nagyszülő találkozik ezzel a sorozattal, bátran adja az iskolába készülő kisgyermek vagy az épp első osztályt kezdő kicsi kezébe a könyvet és pillantson bele az ötlettárba, ahol akár két személyre is találhat izgalmas feladatokat, miközben játszva, nevetve, elgondolkodva tölthet együtt hasznos időt gyermekével, unokájával.

Mi kell a feladatok sikeres megvalósításához?

Nos, kell egy Rém jó könyv, egy talpraesett játékvezető, együttműködő gyerekek és bizalom teli légkör. Ha ezek együtt vannak, jöhet a játék!

Jó, ha van egy kellő nagyságú hely, lehetőleg a csoportszobában, szobában, tanteremben. A játék jobban esik friss levegőben. A játékosok legyenek kényelmes öltözékben, főleg a mozgásos játékok esetén.

Gyakori, hogy a csoportos játékokat körben ülve, állva végezzük. Ez a térforma irányítja leginkább egymásra a figyelmet.

A játékvezető mindig röviden, pontosan ismertesse a játék legfontosabb szabályait és a megértés méréséként kezdjünk egy próbajátékkal.

Ügyelni kell arra, hogy a játék soha ne legyen kényszerű, kellemetlen helyzet. Mindenki érezze jól magát, mert a játék akkor lesz igazán fejlesztő hatású.

Készítette: Rózsa Tímea

Bosnyák Viktória–Knézics Anikó–Dudás Győző: RÉM JÓ KÖNYVEK

1. szint: Ez aztán rémes!

I/1. Memó, a mumus (család, óvoda, nyaralás)

Korosztály, akiknek ajánljuk:

Óvoda nagycsoport – tavaszi, iskola előkészítő időszak

Általános iskola első osztály – szeptember-október
(olvasás/írás előkészítő időszak)

1. Adok neked valamit...

Adjuk a gyermek kezébe ezt a könyvet! Figyeljük meg, hogyan reagál, mit tesz a könyvvel, melyek az ezzel kapcsolatos első kérdései! Lapozzuk végig közösen, de hagyjuk, hadd fogalmazza meg ő az első benyomásait (színek, rajzok, betűk a könyvben, szaga, tisztasága, fedlap állaga, stb.)

2. Erről a könyvről az jut eszembe, hogy...

Csoport esetén kommunikációs gyakorlat lehet a megkezdett mondat befejezése. Hallgassák meg egymás gondolatait a csoporttagok közbeszólása nélkül. Ilyenkor jól megfigyelhető a csoporttagok kommunikációs készsége, gyakorlottsága, verbalitásuk fejlettsége, bátorságuk, aktív szókincsük, ill. az éppen hallgató csoporttagok türelme, együttműködése, érdeklődése.

3. Szörnypofikák

A csoporttagok körben ülnek. Valaki elkezd egy szörnypofit képezni a saját arcából, esetleg a kezeivel hozzásegít. A grimaszt balról jobbra fejfördítéssel lassan körbehordozza a csoport tagjainak (későbbi olvasási, írási irány), majd a tőle jobbra ülő folytatja a grimaszolást. Lehet nevet adni a grimaszoknak, lehet hangadással kíséni a grimaszokat. A végén arról is lehet beszélgetni, kinek volt a legviccesebb, legijesztőbb a szörnypofikája.

4. Szörnyecskek papírhajtogatással

Készíthetünk otthon, oviban vagy a suliban egyszerű papírhajtogatással, vágással, ragasztással vicces vagy ijesztő szörnyecskéket. Hajtsuk vissza a színes lap 1/3-át, ezt kerekítsük le. Ragaszunk rá gülü szemeket, kiöltött nyelvet, fogakat, esetleg csináljunk frizurát, elálló füleket, majd készen is van a szörnyecskenk. Némi mozgatással beszéltethetjük is a szörnyecskenket, hiszen „lifeg” a lap felső harmada.

5. Tojástartó szörnyfejek

Az ügyesebb gyerekekkel készíthetünk térbeli szörnyfejeket is tojástartóból újrahasznosítással. Fogjunk pl. egy 6-os tojástartót, fessük le színesre kívül-belül. Ragasszuk rá az előző feladathoz hasonlóan szemet, fület, haját, fogakat (jó nagyokat, az viccesebb!). Majd hátul fúrjunk a hajlatba egy akkora lyukacs-kát, melyen átfér egy szívószál. Azt dugjuk be a fejbe, melynek végére ragasztószalaggal rögzítsünk egy kisebb, színes zacskót. Csukjuk be a szörnyecske száját, melyben lapul a lapos zacskó. Végül hátulról megfújva a szívószálat kitágul a színes zacskó, megemelkedik a szörnyecske szája és kész a beszélő szörnyecskenk. Hogy mit is mond, az már a gyerekek kreativitásán múlik...

6. Leporelló mumus rajzolása csoportmunkában (I/20.o.)

Hajtsunk egy lapot 3 egyenlő részre. Üljenek a gyerekek egy-egy asztal köré 3 fős csoportokban jó sok színes ceruzával. Az első gyerek rajzolja meg a mumus fejét, a második a törzsét és a karjait, a harmadik a lábait. Az elkészült részletet mindig hajtsák félbe, hogy ne lássák egymás munkáját, így igen viccesek lehetnek a végeredmények. A kialakult leporellókból megalkothatjuk a mumuscsaládot, beszélgethetünk a küllemükről, a feltételezett belső tulajdonságaikról, az egymáshoz való viszonyaikról, stb.

7. Tesószámláló (I/6-7.o.)

A kommunikációt és a memóriát is fejlesztő, közösségépítő, ismerkedő játék. A gyerekek körben ülve elmesélik, kinek hány, milyen nemű és életkorú testvére van, mi a nevük. Majd a játékvezető rámutat egy gyermekre, s a többieknek kell emlékezniük, elmondaniuk a kiszemelt gyermek tesóit. Ovisok esetén könnyebb a feladat, mert már ismerhetik egymás családját. Iskolába lépők esetén ez remek alkalom egymás megismerésére. Feladat lehet a csoport vagy akár az egész osztály tesóinak összeszámolása, nemek szerinti csoportosítása, a jelenlévő gyerekeknél kisebb és nagyobb tesók számbavétele.

8. Most mutasd meg! (I/8-9.o.)

A rajzok szerint Memó szeret autókázni és sokáig elnézegeti a focizó barátokat. A Most mutasd meg! hagyományos játék keretében kérjük meg a gyerekeket, hogy egyesével mutassák be hang nélkül, csak mozdulatokkal, hogy melyik a kedvenc szabadtéri/beltéri játékuk. A többiek próbálják kitalálni a megoldást. Aki jól felel, az lehet a következő mutogató.

Megmutathatják azt is, hogy melyik az a játék, amit nem szeretnek játszani (biztos akad ilyen is), majd beszélgethetünk arról, hogy mi az oka a „nem szeretésnek”. (Pl. van olyan kisgyerek, aki nem szeret labdázni, mert mindig elgurul a labda, vagy fél tőle, esetleg van egy rossz élménye a játékeszközzel kapcsolatban.)

9. Fagyievős (I/10.o.)

Pantomimjáték, melynek csak a fantázia szab határt. Teremtsünk olyan játékhelyzetet, melyben valaki vállalja a fagyjárás szerepét. Átadja a vevőnek a fagyit, aki bemutathatja, hogyan eszi a fagyit. Különböző szempontokat adhatunk a szituációhoz:

- úgy edd, hogy meleg van, nagyon olvad a fagyid
- olyan fagyit kaptál, ami nem is ízlik
- leetted magad a fagyival és ezt nagyon szégyelled (ld. 10.o.)
- kilyukadt a tölcser alja, csöpög a finom fagyid
- evés közben rájössz, hogy nagyon megfájdult a fogad a hideg fagyitól
- véletlenül leejted a fagyidat

A játékban résztvevők is adhatnak egymásnak a szituációval kapcsolatos feladatokat.

Beszélgethetünk arról is, kinek mi a kedvenc étele, vagy mi az, amit nem szeret, miért? Eljátszhatjuk mozgással, hogyan állunk neki kedvenc ételünk elfogyasztásának, vagy hogyan próbálunk minél kevesebbet fogyasztani a nekünk nem ízlő ételből.

10. Fonaljáték – Álmaim I(/11.o.)

Két személyes játékban beszélgethetünk a rajz kapcsán a gyerekekkel arról, hogy mik az álmai, vágyai, miért vágyik/nem vágyik az iskolába.

Kisebb létszámú csoport (max. 10 fő) esetén körben ülünk. A játékvezetőnél van egy gombolyag fonál, melyet lazán az egyik ujjára teker, s felteszi a kérdést: Neked mi az álmod?, majd odadobja a gombolyagot az egyik csoporttagnak. Az illető szintén az ujjára tekeri lazán a fonalat, beszámol egy (vagy több) vágyáról, majd a fentebb említett kérdéssel kiválaszt magának valakit, akinek továbbdobja a fonalat.

Amikor mindenki elmondta a vágyait, van a kör közepén egy nagy kupac fonalszál, visszafelé is lehet tekerni a fonalat, s közben el kell mondani, hogy visszafelé haladva az illető előtti személynek mi volt a vágya. Ez a játék nagy odafigyelést, türelmet, beszédfigyelmet igényel, érdemes kevesebb, jó kapcsolatban lévő gyermekkel játszani.

11. Szaladj a sarokba... (I/12.o.)

Mozgásos játék iskolásoknak. A játékvezető utasításokat ad, mellyel csoportosítja a jelenlévő játékosokat.

- Szaladjon a terem bal hátsó sarkába az, aki pl. a Pöttyös oviba járt! Szaladjon a bal első sarokba az, aki pl. a Lila oviba járt! A többiek szaladjanak a jobb hátsó sarokba!

Sok szempont alapján lehet mozgásra sarkalni a gyerekeket. Pl.:

- az egy csoportba járó gyerekek
- akinek ebbe az osztályba került a barátja is
- aki szeretett az oviban délután aludni
- aki szeretett az udvaron játszani
- aki az udvaron gyűjtött kavicsokat
- aki tud papírrepülőt hajtogatni
- aki már leesett az óvodai mászókaról
- aki tud ugróiskolázni
- aki már tud írni/olvasni, stb.

Ezekkel a csoportosításokkal a tanító információkat szerezhet a tanítványairól iskolakezdéskor, miközben azok mozognak, tanulják az irányokat, válaszolnak eldöntendő kérdésekre.

Óvodában az óvó néni is hasonló kérdéseket tehet fel, csak akár nem a sarokba, hanem nagyobb, kihelyezett játékokhoz kell futni...

12. Mérleghinta, mérlegállás (I./13.o.)

Már az ovisok is képesek a mérlegállásra hosszabb-rövidebb ideig. Csináljunk versenyt, ki tud a legtovább kitartani mérlegállásban, kinek a legszebb a mérlegállása, stb. Adjunk, adjanak a gyerekek egymásnak jó tanácsokat ezzel kapcsolatban!

13. Kedvenceink (I./15-16.o.)

Beszélgessünk a gyerekekkel arról, hogy kinek van saját háziállata, mikor kapta, kitől, mit szokott vele csinálni, hogyan gondozza, ki segít a gondozásában, miért szereti azt a háziállatot, stb. Felhívhatjuk a gyermekek figyelmét előre, hogy figyeljenek egymás mondandójára és a rövid beszámolók végeztével visszakérdezhetünk, hogy pl. nevezzék meg azt a kisgyereket, akinek két papagája van, stb.

14. Pompom-szörnyek készítése fonalból (I/16.o.)

Minden ügyes óvó néni, tanító néni és szülő ismeri a pompomkészítés egyszerű fortélyait. Készítsünk keménypapírból sablonokat, vegyünk színes fonalakat, tekerjük föl a sablonokra, kötözzük meg, vágjuk szét oldalt, borzoljuk föl alaposan, ragasszunk rá textilből vagy papírból szemet, szájat, nózit és már kész is a mi kis saját pompom-szörnyecskenk. Mehetünk Memóval szörnyecskesétára...

15. Szobamemória (I/17.o.)

Figyeljék meg a gyerekek a képet, s nevezzenek meg minél több tárgyat Memó szobájában. Majd próbálják meg egyénileg vagy csoportban minél több kép nevét felidézni a látottakból. Az a győztes, aki több dolgot tud felidézni.

Arról is lehet beszélgetni, kinek vannak hasonló tárgyak a szobájába, kinek van saját szobája, ki hogyan tartja rendben a szobáját.

16. Hová mész nyaralni, hol nyaraltál? (I/18-19.o.)

Az óvodások időérzéke még igen bizonytalan, de azt talán már tudják, hogy az iskolakezdést megelőző nyáron hová viszik őket a szüleik, nagyszüleik nyaralni, világot látni. A képek alapján beszéltesük őket a tervekről, ki mit vár a legjobban az előtte álló nyártól.

Iskolakezdekéskor már túl vannak a gyerekek a nyári élményeken. Beszélgesünk velük a legjobb és esetleg legrosszabb nyári emlékekről, élményekről. Készíthetjük a beszámolók kapcsán rajzokat is. Előzetesen vagy akár a beszélgetés után megkérhetjük őket, hogy hozzanak magukkal egy-egy apróbb tárgyi emléket, melyekből akár nyáridéző kiállítást is rendezhetünk a tanteremben.

Készítette: Rózsa Tímea

